

Studieplan for Tiltak mot seksuelle overgrep mot barn, videreutdanning (30 studiepoeng) (2012–2013)

Fakta om programmet

Studiepoeng: 30

Studiets varighet: 1 år

Undervisningsspråk: Norsk

Studiested: Fredrikstad

Kontakt

Studieveileder: Tina Cathrine Smith

Telefon: +47 696 08 094

E-post: studier@hiof.no

Fakultet for helse, velferd og organisasjon

Innholdsfortegnelse

- Informasjon om studiet
- Hva lærer du?
- Opptak
- Oppbygging og gjennomføring
- Jobb og videre studier
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

Informasjon om studiet

Seksuelle overgrep er noe av det mest alvorlige et barn kan bli utsatt for, og det er viktig at barn som er utsatt for seksuelle overgrep får all den hjelp og støtte vi kan gi dem. Samtidig ser man at kunnskapen om seksuelle overgrep for eksempel i helse- og sosialsektoren ofte er utilstrekkelig. Flere undersøkelser slår fast at de som kommer i kontakt med dette ikke ser, eller vegrer seg, for å bli involvert i slike saker. Det forventes imidlertid fra flere hold i samfunnet at de som kommer i kontakt med mistanke om vold eller overgrep i familier, bidrar til å bringe dette inn for de instanser som skal håndtere dette, enten det er barnevernet eller en rettslig arena.

Det er derfor viktig å øke den teoretiske og praktiske kompetansen rundt tiltak rettet mot incest og seksuelle overgrep mot barn på individ, gruppe, og samfunnsnivå, med perspektiver på både behandlingstiltak og forebyggende arbeid. For mange fagfolk ligger imidlertid utdanningen tilbake i tid og stadig flere opplever et behov for en faglig oppdatering på området.

Videreutdanningen *Tiltak mot seksuelle overgrep mot barn*, imøtekommer behovet for faglig oppdatering, og bidrar til en kompetanseøkning som viser seg å være stadig mer relevant for de som arbeider med barn og unge.

Hva lærer du?

Studiets læringsutbytte

Kunnskapsmål

Kandidaten:

- kan analysere og vurdere kritisk relevante problemstillinger rettet mot arbeid med barn som har vært utsatt for seksuelle overgrep ut fra faglige, etiske og juridiske perspektiver
- kan vurdere mistanke om seksuelle overgrep mot barn
- kan analysere seksuelle overgrep mot barn ut i fra ulike perspektiver (som for eksempel et kjønnsperspektiv, kulturperspektiv, barnevernsperspektiv, behandlingperspektiv, maktperspektiv og et barneperspektiv).
- kan gjøre rede for hvordan ulike tilnærminger kan belyse maktforholdene som ligger bak seksuelle overgrep mot barn.

Ferdighetsmål

Kandidaten:

- kan gjennomføre en kritisk analyse av betydningen av sosiale emosjoner som skyld og skam i forhold til de berørte parter
- kan analysere og forholde seg kritisk til ulike måter seksuelle overgrep mot barn blir fremstilt på i media, faglitteratur, fagartikler og forskning.
- kan beherske samarbeid om seksuelle overgrep mot barn på tvers av fag- og profesjonsgrenser

Generell kompetanse

Kandidaten:

- kan integrere tjenestemottakerens egen forståelse av virkeligheten i egen faglig virksomhet og i utviklingen av hjelpetiltak
- kan forholde seg kritisk reflekterende til egen yrkesutøvelse i arbeid med barn utsatt for seksuelle overgrep
- kan vurdere betydningen av anerkjennelse og respekt i møte med personer involvert i seksuelle overgrepssaker
- kan analysere og kommunisere om faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner innenfor fagområdet seksuelle overgrep mot barn.

Opptak

Bestått bachelorgrad og minimum to års relevant praksis etter endt utdanning.

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhold

Studiet består av to emner, hver på 15 studiepoeng. Det første emnet vil omhandle ny teori og forskning knyttet til temaet incest og seksuelle overgrep mot barn og legges til studiets første semester. Hovedfokus vil være en presentasjon av ulike perspektiver på seksuelle overgrep. Det andre emnet vil omfatte tiltak rettet mot incest og seksuelle overgrep mot barn på individ-, gruppe- og samfunnsnivå, og omfatte både behandlingstiltak og forebyggende arbeid. Emnet gjennomføres i studiets andre semester.

Det legges stor vekt på å forene teori og praksis. Mange av studentene vil allerede ha en profesjonsutdanning, mens andre arbeider direkte i feltet med problematikken uten en teoretisk utdanning. Teorien som studentene skal gjennomgå i det første emnet skal anvendes på praksisfeltet i det andre emnet. Anvendelse av teori i praksis vil være kjernen i studiet.

Organisering og læringsformer

Studiet vil bli organisert som klasseundervisning, med vekt på forelesninger og gruppearbeid. Se for øvrig den enkelte emnebeskrivelse for nærmere beskrivelse av arbeids- og undervisningsformer.

Bruk av bibliotek

Høgskolen har et eget fagbibliotek med et stort utvalg av bøker som dekker utdanningens fagområder. Det forventes at studentene bruker biblioteket aktivt. Biblioteket gjennomfører egen undervisning for studentene i studiets første del. Målet med bibliotekundervisningen er at studentene skal få informasjonskompetanse. De skal lære å bruke informasjonskilder og gjenfinningssystemer. De skal lære å vurdere kildene sine kritisk og velge å bruke den beste informasjonen ut fra egne behov og problemstillinger.

Bruk av IKT

Høgskolen har flere rom med datamaskiner som studentene kan benytte. Det forventes at studentene har ferdigheter i bruk av tekstbehandling. Høgskolen tilbyr kun en kort innføring i bruk av data. Høgskolen bruker Fronter som elektronisk læringsplattform. Informasjonsutveksling foregår i hovedsak via Fronter og web. Se også www.hiof.no for mer informasjon.

Egenaktivitet - individuelle studier

Det legges opp til at studenten jobber selvstendig med studiene mellom samlingene og legger fram arbeider for lærer eller medstudenter. Gjennom det individuelle studiearbeidet forventes det at studenten utvikler sine studie- og læringsstrategier slik at de i økende grad kan ta ansvar for og styre sin egen læring.

Arbeidskrav

Arbeidskrav er en prøve, innleveringsarbeid, prosjektarbeid, deltakelse eller andre obligatoriske krav/aktiviteter som må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen eller fortsette med normal studieprogresjon, men der resultatet ikke inngår i endelig karakter. Arbeidskravet står som godkjent for samme periode som studieplanen gjelder for, dersom ikke annet er oppgitt i emnebeskrivelsen. Flere av emnene har arbeidskrav knyttet til undervisningen. Se [Forskrift om eksamen og studierett ved Høgskolen i Østfold](#) og den enkelte emnebeskrivelse for mer informasjon.

Praksis

Det er ikke praksis i utdanningen.

Internasjonalisering

Vesentlige deler av pensum vil være på engelsk og det forutsettes at studentene kan tilegne seg faglitteratur på engelsk. Det benyttes internasjonale komparative perspektiver i framstillingen av det faglige stoffet.

Evaluering av studiet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og at du deltar i evaluering av studiene. Dette studieprogrammet blir jevnlig evaluert for å sikre og utvikle kvaliteten i programmet:

- HiØs studiekvalitetsutvalg gjennomfører årlig en evaluering av studiekvaliteten ved et utvalg av høgskolens studieprogrammer (kalt EVA2).
- Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner

Tilbakemelding underveis

Studentene får tilbakemelding på arbeidskrav som vurderes til godkjent/ikke godkjent. Disse kan gis som skriftlig tilbakemelding fra fagansatte, veiledning i gruppe og individuelt, medstudentvurdering eller som muntlig tilbakemelding til den enkelte student.

Vurdering

Det benyttes skriftlige vurderinger i begge emnene. Hvert emne avsluttes med en skriftlig individuell hjemmeeksamen. Eksamen i første emne vurderes til Bestått/Ikke bestått og eksamen i emne to vurderes etter karakterskalaen A - F. Det henvises til den enkelte emnebeskrivelse for nærmere informasjon.

Litteratur

Litteraturlister som er publisert for emner frem i tid kan bli oppdatert foran hvert semester. Oppdatert litteraturliste vil være tilgjengelig i emnebeskrivelsene ved semesterstart.

Jobb og videre studier

Studiet er egnet for alle som kommer i kontakt med seksuelt misbrukte barn innen ulike deler i helse- og sosialsektoren. Det kan også være relevant for andre som kommer i kontakt med seksuelt misbrukte barn som for eksempel politi, advokater eller jurister.

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Dekan Synnøve Narten, 29.05.2012

Studieplanen er revidert

Studieleder Terje Grøndahl, 20.04.2012

Studieplanen gjelder for

Studieåret 2012-2013

Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

Høst 2012

Obligatoriske emner

HSOMB10109

Hvordan forstå incest og seksuelle overgrep

15 stp

Vår 2013

Obligatoriske emner

HSOMB10209

Hvordan arbeide med overgrep

15 stp

HSOMB10109 Hvordan forstå incest og seksuelle overgrep (Høst 2012)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Fakultet for helse, velferd og organisasjon

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i videreutdanningen *Tiltak mot seksuelle overgrep mot barn* (30 studiepoeng).

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Ingen forkunnskaper ut over opptakskrav.

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskapsmål

Kandidaten:

- kan analysere og vurdere kritisk relevante problemstillinger rettet mot arbeid med barn som har vært utsatt for seksuelle overgrep ut fra faglige, etiske og juridiske perspektiver
- kan vurdere mistanke om seksuelle overgrep mot barn
- kan analysere seksuelle overgrep mot barn ut i fra ulike perspektiver (som for eksempel et kjønnsperspektiv, kulturperspektiv, barnevernsperspektiv, behandlingsperspektiv, maktperspektiv og et barneperspektiv).

Ferdighetsmål

Kandidaten:

- kan gjennomføre en kritisk analyse av betydningen av sosiale emosjoner som skyld og skam i forhold til de berørte parter

Generell kompetanse

Kandidaten:

- kan integrere tjenestemottakerens egen forståelse av virkeligheten i egen faglig virksomhet og i utviklingen av hjelpetiltak
- kan vurdere betydningen av anerkjennelse og respekt i møte med personer involvert i seksuelle overgrepssaker

Innhold

I dette emnet vil det bli gjennomgått ulike måter å definere incest og seksuelle overgrep på, og sette disse i et moralsk, juridisk, sosialt og helsemessig perspektiv. Det vil bli fremlagt ulike forskningsprosjekter som anvender forskjellige definisjoner, og vise hvordan disse da gir ulike resultater i forhold til utbredelse og omfang. Kriminalloven og kriminalstatistikk vedrørende seksuelle overgrep vil bli gjennomgått. Det finnes et stort utvalg i fagbøker om emnet og studentene vil få opplæring i søking etter relevant litteratur.

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen organiseres med fire samlinger á to til tre dagers varighet. Undervisningsformene er klasseundervisning, med vekt på forelesninger, seminarer og gruppearbeid.

Praksis

Det er ikke praksis i emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- 80% deltakelse på undervisning.

Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell hjemmeeksamen 3000 ord (+/- 10 %). Besvarelsen vurderes til Bestått/Ikke bestått. Besvarelser ut over oppgitt lengde vurderes til ikke bestått.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres med skriftlig sluttevaluering.

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 25.05.2012

Bøker:

Aasland, Margrete Wiede, 2009. *Si det til noen. En bok om seksuelle overgrep*. Kristiansand: Høyskoleforlaget. 127 sider.

Kvam, Marit Hoem, 2001. *Seksuelle overgrep mot barn*. Oslo: Universitetsforlaget. Hele boken - 165 sider

Honneth, Axel, 2007. *Kamp om anerkjennelse*. Oslo: Pax. Hele boken - 187 sider

Kirkengen, Anna Luise, 2009. *Hvordan krenkede barn blir syke voksne*. Oslo: Universitetsforlaget. Hele boken - 194 sider

Søftestad, Siri, 2008. *Avdekking av seksuelle overgrep. Veier ut av fortielsen*. Oslo: Universitetsforlaget. Hele boken - 198 sider

Vetlesen, Arne Johan, 2004. *Smerte*. Oslo: Dinamo Forlag. Hel boken - 182 sider

Artikler:

Johnson, Alexis, 2006. *Healing Shame*, i *The Humanistic Psychologist*, 34: 223-242. 20 sider

Kjær, Aud-Keila B. og Svein Mossige, 2008. Når barneverntjenesten må forholde seg til straffeloven, i Dahle, Rannveig og Nicole Hennem (red) 2008, *Barneverntjenestens håndtering av saker med vold og seksuelle overgrep*, NOVA rapport nr 5/08 kap 3. Side 37-57. 20 sider

Mossige, Svein, 2008. Hva er god praksis i barneverntjenestens håndtering av seksuelle overgrepssaker? I Dahle, Rannveig og Nicole Hennem (red) 2008, *Barneverntjenestens håndtering av saker med vold og seksuelle overgrep*, NOVA rapport nr 5/08 kap 5. side 92-122. 30 sider.

Proeve, Michael J. og Kevin Howells, 2006. Effects of remorse and shame and criminal justice experience on judgements about a sex offender, i *Psychology, Crime and Law* 12: 145-161. 17 sider

Skårderud, Finn, 2001. Skammens stemmer - om taushet, veltalenhet og raseri i behandlingsrommet, i *Tidsskriftet for den Norske Lægeforening*, 13: 1613-1617. 5 sider

HSOMB10209 Hvordan arbeide med overgrep (Vår 2013)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Fakultet for helse, velferd og organisasjon

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i videreutdanningen *Tiltak mot seksuelle overgrep mot barn (30 studiepoeng)*.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Ingen forkunnskaper ut over opptakskrav.

Undervisningssemester

2. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskapsmål

Kandidaten:

- kan vurdere og evaluere egne kommunikasjonsferdigheter i møte med personer som utøver seksuelle overgrep, de som er utsatt for seksuelle overgrep og deres pårørende

- kan gjøre rede for hvordan ulike tilnæringer kan belyse maktforholdene som ligger bak seksuelle overgrep mot barn.

Ferdighetsmål

Kandidaten:

- kan analysere og forholde seg kritisk til ulike måter seksuelle overgrep mot barn blir fremstilt på i media, faglitteratur, fagartikler og forskning.
- kan beherske samarbeid om seksuelle overgrep mot barn på tvers av fag- og profesjonsgrenser

Generell kompetanse

Kandidaten:

- kan analysere og kommunisere om faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner innenfor fagområdet seksuelle overgrep mot barn.

Innhold

I dette emnet vil det bli gjennomgått ulike måter å møte incest og seksuelle overgrep på. Dette vil bli gjort på både individ-, gruppe- og samfunnsnivå. Studenten vil få opplæring i ulike behandlingsformer og ulike måter å drive forebyggende arbeid på. Det forventes at studentene arbeider med og legger frem i undervisning egen erfaring med arbeid i forhold til barn utsatt for seksuelle overgrep, dersom de har slik erfaring. Det stilles ikke krav til at studentene har slike erfaringer. Det vil bli gjennomgått en dialogisk metode for å samtale med barn som har vært utsatt for incest og seksuelle overgrep, og studentene vil få øve på denne metoden i undervisningen.

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen organiseres med fire samlinger á to til tre dagers varighet. Undervisningsformene er klasseundervisning, med vekt på forelesninger, seminarer og gruppearbeid.

Praksis

Det er ikke praksis i emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- 80% deltakelse på undervisning

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell hjemmeeksamen 3000 ord (+/- 10 %). Besvarelsen vurderes etter karakterskalaen A - F. Besvarelser ut over oppgitt lengde vurderes til ikke bestått.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene er avgjørende for at vi skal tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres med skriftlig sluttevaluering fra studentene.

Litteratur

Litteraturlista er oppdatert 11.04.2012. Endringer kan forekomme for studiestart.

Bøker:

Anstorp, Trine, Beate Indrebø Hovland og Elisabeth Torp (red.), 2003. *Fra skam til verdighet*. Oslo: Universitetsforlaget. Hele boken - 233 sider

Løvlie Schibbye, Anne-Lise, 2002. *En dialektisk relasjonsforståelse i psykoterapi med individ, par og familie*. Oslo: Universitetsforlaget. Hele boken - 383 sider

Løvlie Schibbye, Anne-Lise, 2006. *Livsbevissthet - om å være tilstede i eget liv*. Oslo: Universitetsforlaget. Hele boken - 203 sider

Stern, Daniel, 2007. *Her og nå. Øyeblikkets betydning i psykoterapi og hverdagsliv*. Oslo: Abstrakt forlag. Hele boken - 222 sider

Artikler:

Faller, Kathleen, William Chalk Birdsall, James Henry, Frank Vandervort, og Peregrine Silverschanz, 2001. *What Makes Sex Offenders Confess? An Exploratory Study*, i *Journal of Child Sexual Abuse*, 10: 31-49. 19 sider

Nordbø, Ragnfrid H.S., Ester M.S. Espeset, Kjersti S. Gulliksen, Finn Skårderud og Arne Holte, 2006. *The Meaning of Self-Starvation: Qualitative Study of Patients' Perception of Anorexia Nervosa*, i *International Journal of Eating Disorders*, 39: 556-564. 9 sider

Överlien, Carolina og Margareta Hydén, 2003. *Work Identity at Stake: The Power of Sexual Abuse Stories in the World of Compulsory Youth Care*, i *Narrative Inquiry*, 13: 217-242. 25 sider